

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/266/2019
Identifikačné číslo spisu: 1216206277
Dátum vydania rozhodnutia: 30.01.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Mária Trubanová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1216206277.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci plnoletého dieťaťa P. Y., nar. R., bývajúcej v W., zastúpenej JUDr. Borisom Bohunským, advokátom so sídlom v Bratislave, Kozia 20, rodičov: matky P. O., bývajúcej v W., doručovacia adresa W., zastúpenej JUDr. Petrom Belicom, advokátom Advokátska kancelária M. R. Štefánika 36, v Martine a otca S. Y., bývajúceho v W., o návrhu na zníženie výživného, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 49P/84/2016, o dovolaní matky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 20. februára 2019 sp. zn. 11CoP/438/2018, takto

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 20. februára 2019 sp. zn. 11CoP/438/2018 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej ako „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 25. júna 2018 č. k. 49P/84/2016-245 návrh matky na zníženie výživného na plnoletú P. Y., nar. R. zamietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.
2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie matky uznesením z 20. februára 2019 sp. zn. 11CoP/438/2018 odvolanie matky odmietol a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na § 386 písm. a/ CSP. Uviedol, že v danej veci odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie podala matka. Vychádzajúc z obsahu spisu predmetné rozhodnutie bolo matke doručené dňa 1. augusta 2018, ktorú skutočnosť potvrdila svojim podpisom na doručenke (por. č. 1. posledná strana č. 1. 246 spisu). Lehota na podanie odvolania jej začala plynúť dňa 2. augusta 2018 (§ 121 ods. 2 CSP) a uplynula dňa 16. augusta 2018. Odvolanie podala matka dňa 17. augusta 2018, odvolanie bolo doručené na súd prvej inštancie elektronickými prostriedkami bez zaručeného elektronického podpisu. Odvolanie opatrené podpisom matka osobne doručila na súd prvej inštancie dňa 20. augusta 2018, teda po zákonom stanovenej lehote. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku zákona č. 151/2016 Z.z. účinného od 1. júla 2016 (ďalej len „CMP“).
3. Proti uzneseniu krajského súdu podala dovolanie matka (ďalej aj „dovolatelka“). Prípustnosť dovolania odôvodnila tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby

uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Taktiež ako dovolacie dôvody uviedla § 421 ods. 1 písm. a/, b/, c/ CSP. Podľa názoru dovolateľky uvedený procesný nedostatok (§ 420 písm. f/ CSP) bol daný tým, že zistenia odvolacieho súdu nezodpovedajú skutočnému stavu. Uviedla, že proti rozsudku súdu prvej inštancie podala včas odvolanie, a to podaním zo 17. augusta 2018, ktoré bolo Okresnému súdu Bratislava II doručené elektronicky dňa 17. augusta 2018 o 23.59 hod., a následne dňa 20. augusta 2018 v písomnej forme osobným podaním do podateľne súdu. Dovolaiteľka navrhla, aby dovolací súd zrušil rozsudok okresného súdu v spojení s uznesením krajského súdu a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Otec plnoletej sa k dovolaniu písomnej nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že uznesenie odvolacieho súdu je potrebné zrušiť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania. Odborná spisba rozdeľuje podmienky prípustnosti dovolania na objektívne (a/ prípustný predmet, b/ lehota na podanie dovolania, c/ náležitosti dovolania) a subjektívne (osoba oprávnená podať dovolanie). (Ficová a kol. Občianske procesné právo, Druhé aktualizované a doplnené vydanie, Bratislava, Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty UK, 2008, str. 344). V CSP sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 a § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené subjekty oprávnené podať dovolanie.

11. Vychádzajúc z uvedeného (bod 10. tohto rozhodnutia) dovolací súd zistil, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania, v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), ktoré dovolanie spĺňa náležitosti stanovené zákonom (§ 428 CSP) a dovolateľka v ňom napáda uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo odmietnuté jej odvolanie podľa § 386 písm. a/ CSP, ako podané oneskorene.

12. V danom prípade prípustnosť dovolania matka odvodila z § 420 písm. f/ CSP a porušenie práva na spravodlivý proces oprela o nedôvodné odmietnutie ňo u podaného odvolania. Taktiež namietala porušenie § 421 ods. 1 písm. a/, b/, c/ CSP.

13. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej

strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

14. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

15. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu zaujala pred účinnosťou CSP záver, že o odňatie možnosti konať pred súdom (vo význame znemožnenia realizácie procesných oprávnení účastníka občianskoprávneho konania) ide tiež v prípade postupu súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietne zaoberať meritom veci (konanie zastaví alebo odmietne podanie alebo odvolací súd odmietne odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup nie sú dané (viď napríklad R 23/1994 a R 4/2003, ale aj rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 14/1996, prípadne ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 41/2000, 2 Cdo 119/2004, 3 Cdo 108/2004, 3 Cdo 231/2008, 4 Cdo 20/2001, 5 Cdo 434/2012, 6 Cdo 107/2012, 7 Cdo 142/2013, 3 Cdo 98/2015).

16. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu treba obdobne za účinnosti CSP dospieť k záveru, že o nesprávny procesný postup znemožňujúci strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP), ide tiež v prípade procesného postupu súdu, ktorý ako odvolací súd odmietne odvolanie ako oneskorene podané bez toho, aby boli pre taký procesný postup dané zákonné predpoklady.

17. Podľa § 362 ods. 1 CSP odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

18. Podľa § 121 ods. 1 CSP platí, že lehota podľa tohto zákona môže byť určená podľa hodín, dní, týždňov, mesiacov a rokov.

19. Podľa § 121 ods. 2 CSP do plynutia lehoty určenej podľa dní sa nezapočítava deň, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty.

20. Lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov sa končia uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, kedy nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty; ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca (§ 121 ods. 3 CSP).

21. Ak koniec lehoty prípadne na sobotu alebo deň pracovného pokoja, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň (§ 121 ods. 4 CSP).

22. Lehota je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť; to platí aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickými prostriedkami doručené súdu mimo pracovného času (§ 121 ods. 5 CSP).

23. Podľa § 125 ods. 1 CSP podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

24. V zmysle § 125 ods. 2 CSP podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie nevyzýva.

25. Podľa § 125 ods. 3 CSP podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis spolu s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

26. V preskúmvanej veci z obsahu spisu (po vykonanom šetrení a dodatočne predložených podkladov pošty na č. l. 340 spisu) vyplýva, že rozsudok okresného súdu bol matke doručený dňa 2. augusta 2018 (doručenka na č. l. 246, resp. šetrenie pošty na č. l. 340 spisu). Lehota na podanie odvolania začala dovolaťke plynúť nasledujúci deň po doručení, t. j. dňa 3. augusta 2018. Posledným dňom zákonnej 15-dňovej lehoty na podanie odvolania bol 18. august 2018 (sobota). Zo spisu vyplýva, že matka podala odvolanie proti rozsudku okresného súdu elektronicky bez autorizácie podľa osobitného predpisu dňa 17. augusta 2018 o 23.59 hod. (viď č. l. 251 spisu), ale aj doplnením podania (tak ako to vyžaduje § 125 ods. 2 CSP) do podateľne súdu prvej inštancie osobne dňa 20. augusta 2018 (viď č. l. 255-257 spisu). Odvolanie matky tak bolo podané včas.

27. Nesprávnym odmietnutím odvolania bolo matke znemožnené ako strane sporu, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP, ktorá skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne, na základe čoho najvyšší súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Vzhľadom k tomu, že bol dôvod na zrušenie rozhodnutia odvolacieho súdu podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolací súd ďalej nepreskúmaval ďalšie dovolacie dôvody.
28. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).
29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.